

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก จำนวน ๓๑ ชั่วโมง
ด้านพาณิชยกรรมและการบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอลำดวน

.....

ความเป็นมา

การจัดกิจกรรมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้การศึกษาด้านทักษะอาชีพแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนที่ขาดโอกาสอันเป็นการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วไป ได้มีการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เห็นช่องทางการทำมาหากิน รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในการทำงานและสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระอย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้นตามความต้องการและความสนใจตนเอง โดยเน้นให้นำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด และนำวัสดุอื่นมาดัดแปลง และอีกปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลให้กิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพก็คือ วิทยากรผู้ให้ความรู้ จะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจกิจกรรมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนตลอดจนระเบียบปฏิบัติต่างๆ อย่างถูกต้องทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและกลุ่มประชาชนที่มีความต้องการศึกษา สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอลำดวน ได้ดำเนินการสำรวจความต้องการด้านอาชีพของประชาชนในพื้นที่โดยการเข้าร่วมประชาคมร่วมกับผู้นำหมู่บ้าน ได้เล็งเห็นความสำคัญของการฝึกทักษะอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก จึงได้จัดทำหลักสูตรการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก จำนวน ๓๑ ชั่วโมง เพื่อเป็นการแก้ปัญหาให้กับผู้ที่สนใจฝึกฝนอาชีพเพื่อให้มีงานทำและได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาชีพและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง
๓. เป็นหลักสูตรที่สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดมุ่งหมาย

๑. กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจถึงการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก บอกประโยชน์ คุณค่า ได้
๒. กลุ่มเป้าหมายมีเทคนิค วิธีการคัดเลือกวัตถุดิบ ในการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้
๓. กลุ่มเป้าหมายมีคุณธรรมจริยธรรมและเห็นช่องทางในการพัฒนาอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย

๑. ประชาชนทั่วไปในพื้นที่อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
๒. ประชาชนทั่วไปที่สนใจ

ระยะเวลาการเรียนรู้

- จำนวน ๓๑ ชั่วโมง
- ภาคทฤษฎี จำนวน ๖ ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน ๒๕ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ประกอบด้วย ๔ สารการเรียนรู้ ดังนี้

๑.ช่องทางการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	จำนวน	๕ ชั่วโมง
๒.ทักษะการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	จำนวน	๒๕ ชั่วโมง
๓.การบริหารจัดการอาชีพ	จำนวน	๑ ชั่วโมง

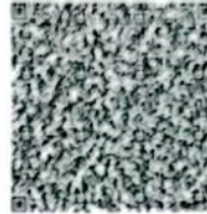
รายละเอียดหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	ช่องทางการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	๑.๑ อธิบายความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ ๑.๒ อธิบายความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้แก่ การวางแผนและการบริหารจัดการหาแหล่งเงินทุนความต้องการของตลาดและการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ได้ ๑.๓ สามารถจัดหาแหล่งเรียนรู้ได้ ๑.๔ สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้	๑.๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๑.๒.๑การวางแผนและการบริหารจัดการ ๑.๒.๒ แหล่งเงินทุนและการจัดหาเงินทุน ๑.๒.๓ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๔ ช่องทางการจัดจำหน่าย ๑.๓ ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ๑.๔ การตัดสินใจเลือกอาชีพ ๑.๔.๑ ความต้องการของตลาด ๑.๔.๒ สถานประกอบการ เครือข่ายกลุ่ม	๑. วิทยากรและผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อต่างๆ สื่อของจริง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพ ที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๒. วิทยากรและผู้เรียนวิเคราะห์อาชีพจากสื่อใบความรู้ ๓. ผู้เรียนตัดสินใจเลือกอาชีพ	๕	-
๒.	ทักษะการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	๒.๑ สามารถอธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ ๒.๒ สามารถเตรียมวัสดุในการสานตะกร้า	๒.๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๒.๒ การเตรียมวัสดุในการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	๑.วิทยากรอธิบายให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกและฝึกปฏิบัติในการเตรียมวัสดุใน	-	๒๕

		<p>จากเส้นพลาสติกได้</p> <p>๒.๓ สามารถออกแบบ การสานตะกร้าจาก เส้นพลาสติกได้</p> <p>๒.๔ เข้าใจขั้นตอนการ สานตะกร้าจากเส้น พลาสติกและสามารถ สานตะกร้าจากเส้น พลาสติกได้</p> <p>๒.๕ สามารถสาน ตะกร้าจากเส้น พลาสติกได้</p>	<p>๒.๓ การออกแบบการสาน ตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๒.๔ ขั้นตอนในการสาน การสานตะกร้าจากเส้น พลาสติก</p> <p>๒.๔.๑ การเลือกเส้น พลาสติกสำหรับการสาน ตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๒.๔.๒ การสานขึ้นรูป</p> <p>๒.๔.๓ การขึ้นรูปกัน ตะกร้า</p> <p>๒.๔.๔ การสานหักมุม</p> <p>๒.๔.๕ การเก็บ รายละเอียด</p> <p>๒.๕ รูปแบบการนำมา ประยุกต์เป็นชิ้นงาน อื่นๆ ได้</p>	<p>การสานตะกร้าจาก เส้นพลาสติก</p> <p>๒.วิทยากรอธิบายให้ ความรู้และฝึก ปฏิบัติการสานตะกร้า จากเส้นพลาสติก</p> <p>๓.วิทยากรและผู้เรียน ฝึกปฏิบัติการสาน ตะกร้าจากเส้น พลาสติก</p> <p>๓.๑ การสานหู ตะกร้า</p> <p>๓.๒ การขึ้นรูป ตะกร้า</p> <p>๓.๓ การสานและ การเก็บรายละเอียด ของตะกร้า</p> <p>๔.วิทยากรและผู้เรียน ร่วมกันสรุปความรู้ และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ในการประยุกต์รูปแบบ การขายและอื่นๆ</p>		
๓.	<p>การบริหาร จัดการอาชีพ</p>	<p>๓.๑ สามารถบริหาร จัดการอาชีพการสาน ตะกร้าจากเส้น พลาสติก ได้แก่ การ ควบคุมคุณภาพ การลดต้นทุนในการ ผลิตได้</p> <p>๓.๒ สามารถจัดการ ตลาด ได้แก่ ทำ ฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้ บริการคู่แข่งทาง การตลาด ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการขายและ การบริการ</p>	<p>๓.๑ การบริหารจัดการ อาชีพ</p> <p>๓.๑.๑ การดูแลรักษา คุณภาพของวัสดุ</p> <p>๓.๑.๒ การลดต้นทุนใน การผลิต</p> <p>๓.๑.๓ การเพิ่มมูลค่า ของสินค้า การออกแบบ การประยุกต์ใช้</p> <p>๓.๒ การจัดการตลาด</p> <p>๓.๒.๑ ทำฐานข้อมูล ลูกค้าที่ใช้บริการคู่แข่งทาง การตลาด</p> <p>๓.๒.๒ ประชาสัมพันธ์</p> <p>๓.๒.๓ ส่งเสริมการขาย และการบริการ</p>	<p>๑.ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร สื่อต่าง ๆ สื่อ ของจริง ภูมิปัญญาใน ชุมชน เพื่อนำข้อมูลมา ใช้ในการประกอบ อาชีพที่มีความเป็นไป ได้ในชุมชน</p> <p>๒.วิเคราะห์อาชีพจาก ข้อมูลต่าง ๆ</p> <p>๓.ผู้เรียนตัดสินใจเลือก อาชีพ</p>	๑	-
		รวม			๖	๒๕
		รวม (ทฤษฎีและปฏิบัติ)			๓๑	ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

๑. ใบความรู้
๒. แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เช่น You Tube เรื่อง การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก
<http://www.phandon.go.th/files/dynamiccontent/file-159808-15880582091341384239.pdf>

กระบวนการเรียนรู้

๑. การบรรยาย
๒. การฝึกปฏิบัติ

การวัดผลและประเมินผล

๑. การประเมินใบงานการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก
๒. การประเมินชิ้นงาน/ผลงาน
๓. ประเมินความพึงพอใจ

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร
(นางเกศรา เทียนทอง)
ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ..........ผู้ตรวจหลักสูตร
(นายทศพร สุชาติพิทย์)
ครู

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางสาวณัฐพัชร์ สายไทย)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอลำควน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอลำควน

แผนการจัดการเรียนรู้

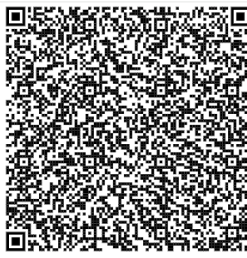

วิทยาการ

หลักสูตร การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก จำนวน ๓๑ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง)

วันที่ เดือน..... พ.ศ..... เวลาเรียน ๐๙.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.

สถานที่จัดการเรียน ณ

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
.....	๐๙.๐๐น.-๑๕.๐๐น.	<p>๑. วิทยาการบรรยายให้ความรู้เรื่องช่องทางการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก โดยวิทยาการและผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ใบความรู้ สื่อของจริง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน</p> <p>๒. วิทยาการบรรยายให้ความรู้เรื่องความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๒.๑ การวางแผนและการบริหารจัดการ</p> <p>๒.๒ แหล่งเงินทุนและการจัดหาเงินทุน</p> <p>๒.๓ ความต้องการของตลาด</p> <p>๒.๔ ช่องทางการจัดจำหน่าย</p> <p>๓ วิทยาการและผู้เรียนร่วมกันศึกษาหาความรู้จากใบงาน สื่ออินเทอร์เน็ต และให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกอาชีพตามความต้องการของตลาด</p>	๕ ชั่วโมง
.....	๐๙.๐๐น.- ๑๕.๐๐น.	<p>วิทยาการอธิบายให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกและฝึกปฏิบัติในการเตรียมวัสดุในการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p>	๕ ชั่วโมง
.....	๐๙.๐๐น.- ๑๕.๐๐น.	<p>วิทยาการอธิบายให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> 	๕ ชั่วโมง

.....	๐๙.๐๐น.- ๑๕.๐๐น.	<p>วิทยากรอธิบายให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการ สานตะกร้าจากเส้นพลาสติก (เพิ่มเติมต่อ)</p> 	๕ ชั่วโมง
.....	๐๙.๐๐น.- ๑๕.๐๐น.	<p>๓.วิทยากรและผู้เรียนฝึกปฏิบัติการสาน ตะกร้าจากเส้นพลาสติก</p> <p>๓.๑ การสานตะกร้า</p> <p>๓.๒ การสานหูตะกร้า</p> <p>๓.๓ การขึ้นรูปตะกร้า</p> <p>๓.๔ การสานและการเก็บรายละเอียดของ ตะกร้า</p> 	๕ ชั่วโมง
.....	๐๙.๐๐น.- ๑๕.๐๐น.	<p>๔.วิทยากรและผู้เรียนฝึกปฏิบัติการสาน ตะกร้าจากเส้นพลาสติก (เพิ่มเติมต่อ)</p> <p>๓.๑ การสานตะกร้า</p> <p>๓.๒ การสานหูตะกร้า</p> <p>๓.๓ การขึ้นรูปตะกร้า</p> <p>๓.๔ การสานและการเก็บรายละเอียดของ ตะกร้า</p> 	๕ ชั่วโมง
.....	๐๙.๐๐น.-๑๐.๐๐น.	<p>๔.วิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องการบริหาร จัดการอาชีพ</p> <p>๔.๑ การดูแลรักษาคุณภาพของวัสดุ</p> <p>๔.๒ การลดต้นทุนในการผลิต</p> <p>๔.๓ การเพิ่มมูลค่าของสินค้า การออกแบบ การประยุกต์ใช้</p>	๑ ชั่วโมง

		๔.๔ การจัดการตลาด ๔.๕ ทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการคู่แข่ง ทาง การตลาด ๔.๖ ประชาสัมพันธ์ ๔.๗ ส่งเสริมการขายและการบริการ	
--	--	---	--

ลงชื่อ.....วิทยากร

()

วันที่...../...../.....

ใบงานการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

ชื่อ-สกุล..... อายุ.....ปี

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง ข้อใดถูกให้กาเครื่องหมายถูก (✓) ไว้หน้าข้อ และข้อใดผิดให้กาเครื่องหมายผิด (X) ไว้หน้าข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน จำนวน ๑ ข้อๆละ ๒ คะแนน รวม ๒๐ คะแนน

-๑.การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกมีกรรไกรเป็นวัสดุอุปกรณ์
-๒.สายยางพลาสติกเป็นวัสดุอุปกรณ์ในการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก
-๓.การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกจะต้องสานให้ห่างๆให้มากที่สุด เพื่อระบายความร้อน
-๔.การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกจะต้องสานให้แน่นและชิดกันระหว่างเส้นแต่ละเส้น
-๕.การออกแบบลายในการสานเราสามารถออกแบบลายแบบไหนขึ้นอยู่กับความสวยงาม
-๖.กรรไกรไม่ใช่วัสดุในการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก
-๗.การใช้เส้นพลาสติกในการทำหิ้วตะกร้า สามารถใช้แทนสายยางพลาสติกได้
-๘.การใช้สายยางทำหิ้วตะกร้าจากเส้นพลาสติก ช่วยในเรื่องการจับหรือหิ้วจะไม่เจ็บมือ
-๙.เส้นพลาสติกในการนำมาสานจะต้องเป็นเส้นพลาสติกที่มีความอ่อน บาง ง่ายต่อการสาน
-๑๐.เส้นพลาสติกในการนำมาสานจะต้องเป็นเส้นพลาสติกที่มีความแข็ง หนา เพื่อทนในการใช้งาน

เฉลยใบงานการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

- ข้อที่ ๑ ✓
- ข้อที่ ๒ ✓
- ข้อที่ ๓ X
- ข้อที่ ๔ ✓
- ข้อที่ ๕ ✓
- ข้อที่ ๖ X
- ข้อที่ ๗ ✓
- ข้อที่ ๘ ✓
- ข้อที่ ๙ ✓
- ข้อที่ ๑๐ X

เฉลยใบงานการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

๑. จงบอกวัสดุอุปกรณ์ในการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

-เส้นพลาสติก

-ลวด

-สายยางพลาสติก

-กรรไกร

๒. จงอธิบายขั้นตอนการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกมาพอสังเขป

การสานเส้นพลาสติกเป็นตะกร้า

๒.๑ ตัดเส้นพลาสติกยาวกว่าตะกร้า ๖๐-๓๐ ซม. จำนวนความกว้าง ๑๑ เส้น จำนวนความยาว ๒๓ เส้น

๒.๒ นำเส้นพลาสติกที่ตัดไว้โดยนำ ๑๑ เส้นมาเรียงไว้ (ความกว้างของตะกร้า)

๒.๓ นำเส้นพลาสติกที่เหลือ ๒๓ เส้น นำมาสานที่ละเส้น

๒.๔ เมื่อนำมาสานครบทั้ง ๒๓ เส้น แล้ว หลังจากนั้นจัดเส้นพลาสติกให้แน่น ไม่ให้มีช่องว่าง

๒.๕ เมื่อจัดเส้นพลาสติกแล้ว ให้นำเส้นพลาสติกทุกด้านมาขัดกับลาย โดยขัดเว้นเส้น

๒.๖ ขึ้นลายข้างตะกร้า โดยการสานจะใช้ ๓ เส้น ในการสาน ๑ รอบ

๒.๗ ดึงเส้นพลาสติกที่ขัดไว้มาสานกับ ๓ เส้นที่ขึ้นลาย

๒.๘ สานสลับเส้น

๒.๙ เมื่อขัดเส้นที่ขัดไว้กับลายแล้ว ให้สานเส้นถัดไปเหมือนเดิม

๒.๑๐ แล้วพับลงมาขัดกับลาย

๒.๑๑ เมื่อสานเสร็จแล้ว ให้บีบตามขอบของตะกร้า เพื่อทำให้เป็นทรง

๒.๑๒ ใส่หูถือตะกร้า เป็นอันเรียบร้อย

แบบประเมินความพึงพอใจ
หลักสูตรการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประเมินความพึงพอใจ

เพศ ชาย หญิง อายุ.....ปี วุฒิการศึกษา.....อาชีพ.....

คำชี้แจง ๑. แบบประเมินความพึงพอใจ มี ๔ ตอน

โปรดแสดงเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างระดับความพึงพอใจตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	รายการประเมินความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ					หมายเหตุ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ตอนที่ ๑ ความพึงพอใจด้านเนื้อหา							
๑	เนื้อหาตรงตามความต้องการ						
๒	เนื้อหาเพียงพอต่อความต้องการ						
๓	เนื้อหาปัจจุบันทันสมัย						
๔	เนื้อหา มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต						
ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการอบรม							
๕	การเตรียมความพร้อมก่อนอบรม						
๖	การออกแบบกิจกรรมเหมาะสมกับวัตถุประสงค์						
๗	การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับเวลา						
๘	การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย						
๙	วิธีการวัดผล/ประเมินผลเหมาะสมกับวัตถุประสงค์						
ตอนที่ ๓ ความพึงพอใจต่อวิทยากร							
๑๐	วิทยากรมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่ถ่ายทอด						
๑๑	วิทยากรมีเทคนิคการถ่ายทอดใช้สื่อเหมาะสม						
๑๒	วิทยากรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและซักถาม						
ตอนที่ ๔ ความพึงพอใจด้านการอำนวยความสะดวก							
๑๓	สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก						
๑๔	การสื่อสาร การสร้างบรรยากาศเพื่อให้เกิดการเรียนรู้						
๑๕	การบริการ การช่วยเหลือและการแก้ปัญหา						

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

หมายเหตุ สถานศึกษาอาจปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมกับโครงการฯ/กิจกรรมที่จัดอบรม

ใบความรู้

ประวัติความเป็นมาของพลาสติก “พลาสติก” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษ “plastics” นั้น มาจากภาษากรีก “plastikos” แปลว่า “ซึ่งสามารถหล่อหลอมให้เป็นรูปร่างต่างๆได้” พลาสติกเป็นวัสดุซึ่งมีเสถียรภาพ (stable) เมื่ออยู่ในชั้นเป็นผลิตภัณฑ์นำไปใช้ในงานต่างๆแต่เมื่ออยู่ในชั้นตอนการผลิตนั้น วัสดุพลาสติก จะมีลักษณะอ่อนตัวสามารถทำให้มีรูปร่าง หรืออัดแบบได้ตามที่ต้องการ โดยใช้ความร้อนและความกดดันวัสดุพลาสติกที่ถือว่าเป็นชนิดแรกคือ เซลลูลอยด์ (celluloid) ที่ถูก ใช้แทนงานช่างในการทำลูกบิลเลียด ในช่วงหลังของศตวรรษที่ ๑๙ โดยผู้คิดทำขึ้น คือ จอห์น เวสเลย์ ไฮแอทท์ (John Wesley Hyatt) ใช้เซลลูโลส ไนเตรต (cellulose nitrate) ผสมกับการบูร (camphor) เหตุการณ์สำคัญบางอย่างในประวัติความเป็นมาของพลาสติก แสดงได้ดังต่อไปนี้

ประเภทของพลาสติก แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. เทอร์มอพลาสติก (thermoplastics) เป็นพลาสติกที่เมื่อทำเป็นผลิตภัณฑ์แล้วยังสามารถนำกลับมาหลอมใหม่ใช้งานใหม่ได้เรื่อยๆ

๒. เทอร์มอเซตติงพลาสติก (thermosetting plastic) เป็นพลาสติกที่เมื่อทำเป็นผลิตภัณฑ์แล้วไม่สามารถจะนำไปหลอมนำกลับมาใช้ใหม่อีก เนื่องจากในชั้นตอนที่ทำเป็นผลิตภัณฑ์นั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางเคมีเกิดขึ้น โมเลกุลพลาสติก ยึดเชื่อมต่อกันแบบเชื่อมขวาง (crosslinking) การใช้ความร้อนไม่สามารถทำให้อ่อนตัวได้อีก และเมื่อได้รับความรับมากๆจะไหม้เกรียมและแตกออก ถุงพลาสติกที่ใช้รองรับสินค้าและอาหารในปัจจุบันผลิตด้วยเม็ดพลาสติกจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นวัตถุดิบในการผลิต ซึ่งสามารถทำได้อย่างรวดเร็วในปริมาณมากและด้วยต้นทุนที่ต่ำ เมื่อนำมาใช้จะมีอายุการใช้งานที่สั้น และส่วนใหญ่เป็นการใช้งานเพียงครั้งเดียว โดยเฉพาะถุงขนาดเล็กที่ผ่านการใช้งานแล้วจะถูกนำไปทิ้งกลายเป็นขยะที่ยากต่อการย่อยสลายอย่างมาก เนื่องจากคุณลักษณะที่เบาบางมีปริมาณมากและปะปนกับขยะมูลฝอยประเภทอื่นๆ ส่งผลให้การย่อยสลายนั้นเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น เพราะต้องใช้ระยะเวลาในการย่อยสลายนานถึง ๑๐๐-๔๕๐ ปี และหากนำไปเผาก็ก่อให้เกิดสารประกอบไฮโดรคาร์บอนซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน ถ้าทุกคนให้ความร่วมมือในการใช้ตะกร้าสานทดแทนการใช้ถุงพลาสติก ก็จะสามารถช่วยลดการใช้ถุงพลาสติกได้มากถึง ๑๐๐ ล้านถุงต่อปี ซึ่งข้อดีของการใช้ตะกร้าสานก็มีมากมาย เช่น ทำความสะอาดได้ง่าย สวยงาม แข็งแรง ใช้งานได้ดีกว่าถุงพลาสติก ช่วยลดขยะมูลฝอย ไม่ทำให้เกิดภาวะเรือนกระจก อีกทั้งสามารถยังใช้เป็นสื่อรณรงค์เสริมสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมได้อย่างกว้างขวาง หรือเพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย บางส่วนให้กับกลุ่มแม่บ้านที่ไม่อยากเสียเงินซื้อตะกร้าที่ได้ขนาดไม่ตรงกับความต้องการและเป็นการตอบสนองความต้องการให้กลุ่มแม่บ้านที่ต้องการสานตะกร้าไว้ใช้เองแต่ขาดทักษะความรู้ในการสานตะกร้า

ประโยชน์ของพลาสติก

๑. มีความแข็งแรงทนทาน โครงสร้างได้รับการออกแบบอย่างดี ผลิตด้วยวัตถุดิบสูตรพิเศษเพื่อให้มีความสามารถในการรับน้ำหนักและทนแรงกระแทกได้ดีเยี่ยม

๒. มีอายุการใช้งานยาวนานสามารถรับน้ำหนักได้ดีเยี่ยม

๓. มีหลายรูปแบบ ทนต่ออุณหภูมิร้อน/เย็นจัด/กรด/ด่างและสภาวะแวดล้อมได้

๔. ทำความสะอาดง่ายไม่ดูดความชื้น ง่ายต่อการทำความสะอาดและบำรุงรักษา

๕. ประหยัดเวลาและคุ้มค่า ได้อุบัติการณ์ธรรมชาติ

ช่องทางการประกอบอาชีพ

การจักสานเป็นอาชีพที่ชาวบ้านหารายได้ช่วยจุนเจือครอบครัวในยามที่เสร็จสิ้นจากการทำนา คนในชุมชน รู้จักและมีภูมิปัญญาด้านการจักสานเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว ซึ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ รู้จักการนำ หวาย ไม้ไผ่ ก้าน ลาน มาทำตะกร้า กระบุง ชะลอม ผลิตภัณฑ์สอยในครัวเรือน สมัยก่อนชาวบ้านจะทำไว้ใช้เอง การจักสานสืบทอดมาจากบรรพบุรุษในถิ่นฐานเดิม มีผู้ทรงภูมิปัญญาถ่ายทอดองค์ความรู้แบบดั้งเดิม ซึ่งยังไม่มีการพัฒนารูปแบบแต่อย่างใด จักสานเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ที่บ่งบอกถึงความรุ่งเรือง ประเพณี วัฒนธรรมของพื้นที่บ้าน มีการสืบทอด เทคนิควิธีการมาหลายช่วงอายุคน ซึ่งมีพื้นฐานการพัฒนาหลากหลายในแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีพื้นฐาน ในการออกแบบจากสภาพการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนา และธรรมชาติที่แตกต่างกันในแต่ละยุคสมัย เดิมสมัยก่อนในชุมชนมีการปลูกไม้ไผ่ หวาย ลาน มีกรรมวิธีการจักสานแบบโบราณใช้วัสดุดิบในพื้นที่ นำมาจักสาน เครื่องใช้ในครัวเรือน เมื่อก่อนนี้กลุ่มจักสานมีมาก ผลผลิตล้นตลาดราคาผลิตภัณฑ์ถูก แต่วัสดุดิบแพง จึงมีความคิดที่จะเปลี่ยนจากหวาย ไม้ไผ่เป็นจักสานพลาสติก ต่อมาเมื่อทางส่วนราชการมาส่งเสริมให้การสนับสนุน ให้มีการจักสาน เชิงพาณิชย์ โดยมีชาวบ้านมาเป็นสมาชิกกลุ่ม ทำให้มีอาชีพเสริม มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสถานที่ฝึกอบรมในการออกแบบผลิตภัณฑ์ เกิดจากความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก เน้นความสวยงาม ประณีตและเรียบร้อยจากการที่ได้รับ การสนับสนุนจากหน่วยงานราชการต่างๆ ทำให้กลุ่มมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ส่งผลให้ชาวบ้านได้มีรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่ง จักสานพลาสติก เป็นศิลปะการจักสานที่มีลวดลายสวยงาม การออกแบบ สีเส้นของเส้นพลาสติก ลวดลาย ต่างๆตามความต้องการของลูกค้า มีความละเอียดประณีต เรียบร้อย ได้มาตรฐาน คงทน มีประโยชน์ ราคาไม่แพง มีการพัฒนารูปแบบทันสมัยอย่างต่อเนื่องและเป็นสากล แต่กระบวนการผลิตยังใช้แบบดั้งเดิม ทำให้มองเห็น คุณค่าและแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจ เป็นผลงานจากการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ประสานภูมิปัญญา ของคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ให้เข้ากันได้อย่างลงตัวและเหมาะสม การส่งเสริมและการอนุรักษ์ การจักสานโดยให้มีการผลิตอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนารูปแบบตลอดเวลา จึงมีการถ่ายทอดให้กับผู้ที่ต้องการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพให้กับแม่บ้าน นักเรียน นักศึกษา ผู้ที่สนใจทั่วไป เพื่อเป็นการสืบสาน ภูมิปัญญาของคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่ได้อย่างมีคุณภาพและเป็นการอนุรักษ์ และป้องกันภูมิปัญญาให้สูญหาย

ใบความรู้ที่ ๒

การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก สมัยก่อนปู่ ย่า ตา ยาย ได้ทำการจักสานของใช้ในการ ประกอบ อาชีพและการดำรงชีวิต โดยนำวัสดุจากวัสดุ ธรรมชาติมาใช้ในการจักสาน เช่น ไม้ไผ่ หญ้า แฝก กก ผือ และ อื่นๆอีกหลายอย่าง จนก่อให้เกิดงานอาชีพสืบต่อกันมาเป็นภูมิปัญญาสู่ลูกหลานแต่วัสดุอุปกรณ์จากธรรมชาติ เหล่านั้นไม่คงทนเท่าที่ควร ปัจจุบันความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย ทำให้มีการดัดแปลงจากอุปกรณ์เหล่านี้ไปเป็นเส้นพลาสติกแทน โดยได้นำเอาเส้นพลาสติกที่มีลักษณะคล้าย ดอกแต้มีสีสนลวดลายที่สวยงามและคงทนมาทำการสาน สภาพปัจจุบันเด็กและเยาวชนถูกสภาพสังคมแห่ง การบริโภคนิยมเป็นผู้บริโภคมากกว่าเป็นผู้ผลิต จนพัฒนามาเป็นภูมิปัญญาจนถึงปัจจุบัน การถักตะกร้าเป็น การสร้างงานให้กับคนในหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือในด้านเพิ่มรายได้ โดยการสร้างความคิดในการสานตะกร้าใน รูปแบบต่างๆอีกด้วย

การสานตะกร้าขอบลาดสี่เหลี่ยม

วัสดุอุปกรณ์

- ๑ เส้นพลาสติก
- ๒ ลวด (สำหรับขึ้นขอบปากตะกร้า)
- ๓ สายยางพลาสติก (สำหรับทำหูตะกร้า)
- ๔ กรรไกร

กระบวนการ/ขั้นตอน

๑. เลือกสายพลาสติก และสีเส้นที่ชอบ เพื่อให้เกิดลวดลายสวยงาม ได้พื้นสีฟ้า (สีสมมติ) กับทำลายเป็นสีเขียว (สีสมมติ)
๒. ตัดเส้นพลาสติก สีฟ้า (สีสมมติ) ยาว ๒๘ นิ้ว จำนวน ๑๔ เส้น (วิธีตัดต้องให้เป็นปลายเฉียงๆ เพื่อง่ายต่อการสอดสานกัน และจำนวนเส้นขึ้นอยู่กับขนาดของผลิตภัณฑ์ที่จักสาน)
๓. เริ่มจากวางเส้นพลาสติก ๗ เส้น เรียงให้เสมอกัน เทคนิคคือเอาสมุดหนาๆ มาทับไว้ไม่ให้เส้นพลาสติก เลื่อนไปมา และนำอีก ๗ เส้นมาขัดกันเป็นกากบาท ให้อยู่กึ่งกลางและสลับขึ้นลงบนล่าง และจัดเส้นให้เท่ากัน
๔. นำเส้นข้างใต้เส้นประมาณเส้นที่ ๓ ที่อยู่ข้างใต้ นำมาสอดและเป็นการล๊อค ทั้ง ๒ ฝั่งซ้าย ขวา และทำการล๊อคเช่นเดียวกัน ทั้งด้านบนและด้านล่าง
๕. พับเส้นทุกเส้น ตามรอยที่เป็นขอบของการสาน เป็นการขึ้นรูปตะกร้า
๖. เริ่มการตัดเส้นสีเขียว (สีสมมติ) เพื่อนำขึ้นรอบทำลายของตะกร้า ใช้ความยาว ๑๘ นิ้ว จำนวน ๑๑ เส้น (วิธีตัดต้องให้เป็นปลายเฉียงๆ เพื่อง่ายต่อการสอดสานกัน จำนวนเส้นขึ้นอยู่กับขนาดของผลิตภัณฑ์ที่จักสาน)
๗. จากนั้นนำเส้นสีฟ้า (สีสมมติ) ที่ล๊อคไว้ ออกถอยออกมา เพื่อเป็นการเตรียมเริ่มการสานขึ้นรูป
๘. ทำการขึ้นเส้นสีเขียว (สีสมมติ) มาขัดไปมายึดเกณฑ์จากตรงกลางของเส้นทั้งหมดก่อน สลับไปมาเป็น ตารางไปเรื่อย ๆ
๙. ชั้นที่ ๒ ดันเส้นให้ชิด ก็สานสลับกันไปเป็นชั้นๆ โดยจะต้องมีการล๊อคเส้นเพื่อไม่ให้เลื่อนไปมาเสมอ
๑๐. พอสานไปจนใกล้ขอบก็ทำการเหน็บเส้นให้ไปทางเดียวกัน ทิมลงไปทางกันตะกร้า เพื่อเตรียมเอาเส้น สีเขียวมาทำขอบ
๑๑. เริ่มทำขอบบน นำเส้นพลาสติกสีเขียว (สีสมมติ) ๒ เส้นประกบกัน แล้ววางทาบไปกับขอบตะกร้าดึงเส้นสี ฟ้า (สีสมมติ) ที่ล๊อคดึงกลับมา แล้วก็สานทับไปกับขอบเส้นสีเขียว (สีสมมติ) แต่ต้องสลับลายสีไปด้วยเพื่อเป็นการ สร้างขอบตะกร้าให้เกิดลวดลาย ทำอย่างนี้ทุกเส้นรอบตะกร้า
๑๒. ขึ้นทำการเก็บชาย ตัดชายให้สั้นพอดีกับการซ่อนลายได้แล้วก็นำเส้นเข้าไปด้านใน ทำทุกเส้นเพื่อความเรียบร้อย
๑๓. การทำหู ตัดเส้นพลาสติก ๒ เส้น แล้วนำมาตัดผ้าครึ่ง ๑๖
๑๔. เพื่อนำไปถัดสานขัดกันไปมานั้นใช้เส้นพลาสติก ๒ เส้นเข้าหากัน โดยจะเรียงเป็น ๔ เส้น การถัก คือ นำเส้นซ้ายสุด มาไขว้อ้อมไปด้านหลังวกกลับของเส้นที่ ๓ ต่อด้วยนำเส้นขวาสุด นับถอยหลังไปไขว้ด้านหลัง วกกลับเส้นที่ ๓ เช่นกัน ทำสลับไปมาอย่างนี้จนสุดปลายพลาสติก

๑๕. นำมาติดหูที่ตัวตะกร้าโดยการรวบเส้นของหูเข้าด้วยกัน แบ่งแยกเป็น ๒ ข้าง แล้วร้อยเข้ากับตัวตะกร้า สานเป็นลวดลาย แล้วทำการเก็บปลายเส้นให้เรียบร้อย สำหรับเป็นหูหิ้ว หรือแขวนก็ได้ หรือนำมาสอดใส่ในสายยางพลาสติก แล้วนำไปติดหูที่ตัวตะกร้าแทนก็ได้

วิธีการดำเนินการ การสานกระเป๋าสานแบบถัก

อุปกรณ์

๑. เส้นพลาสติก ๕ สี
๒. กรรไกร
๓. วัสดุกระเป๋าสาน

วิธีการทำ

๑. ตัดเส้นพลาสติกยาวกว่ากระเป๋าสานแบบ ๒๐-๓๐ ซม. จำนวนความกว้าง ๑๑ เส้น จำนวน ความยาว ๒๓ เส้น

๒. นำเส้นพลาสติกที่ตัดไว้โดยนำ ๑๑ เส้นมาเรียงไว้ (ความกว้างของกระเป๋าสาน)

๓. นำเส้นพลาสติกที่เหลือ ๒๓ เส้น นำมาสานที่ละเส้น

๔. เมื่อนำมาสานครบทั้ง ๒๓ เส้นแล้ว หลังจากนั้นจัดเส้นพลาสติกให้แน่น ไม่ให้มีช่องว่าง

๕. เมื่อจัดเส้นพลาสติกแล้ว ให้นำเส้นพลาสติกทุกด้านมาขัดกับลาย โดยขัดเว้นเส้น

๖. ขึ้นลายข้างกระเป๋ โดยการสานจะใช้ ๓ เส้นในการสาน ๑ รอบ

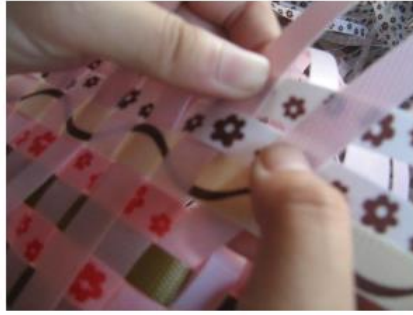
๖.๑ ดึงเส้นพลาสติกที่ขัดไว้มาสานกับ ๓ เส้นที่ขึ้นลาย

๖.๒ สานสลับเส้น

๖.๓ เมื่อขัดเส้นที่ขัดไว้กับลายแล้ว ให้สานเส้นถัดไปเหมือนเดิม

๖.๔ แล้วพับลงมาชิดกับสาย

๗. เมื่อสานเสร็จแล้ว ให้บีบตามขอบของกระเป๋า เพื่อให้เป็นทรง

๘. ใส่หูถือกระเป๋า ก็จะเป็นขั้นตอนสุดท้าย

